

Bryssel 28.11.2014
COM(2014) 905 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

**Talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu
Kertomus asetusten (EU) N:o 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011,
472/2013 ja 473/2013 soveltamisesta¹**

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1173/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1174/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1175/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja koordinoinnin tehostamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 muuttamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta; neuvoston asetus (EU) N:o 1177/2011, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 473/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä. Vaikka jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista 8 päivänä marraskuuta 2011 annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU on osa six-pack-lainsäädäntöä, se ei ole uudelleentarkastelun kohteena. Direktiivin osalta noudatetaan eri aikataulua, ja sen uudelleentarkastelu toteutetaan 14. joulukuuta 2018 mennessä.

**KOMISSIION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

**Talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu
Kertomus asetusten (EU) N:o 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011,
472/2013 ja 473/2013 soveltamisesta¹**

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1173/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1174/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1175/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja koordinoinnin tehostamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 muuttamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta; neuvoston asetus (EU) N:o 1177/2011, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 473/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä. Vaikka jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista 8 päivänä marraskuuta 2011 annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU on osa six-pack-lainsäädäntöä, se ei ole uudelleentarkastelun kohteena. Direktiivin osalta noudatetaan eri aikataulua, ja sen uudelleentarkastelu toteutetaan 14. joulukuuta 2018 mennessä.

1. JOHDANTO

Talous- ja finanssikriisin paljastettua talouden ohjausjärjestelmän heikkoudet EU on toteuttanut monenlaisia toimenpiteitä järjestelmän lujittamiseksi sekä jatkuvan lähentymisen, talouskasvun ja työpaikkojen varmistamiseksi. Näissä toimissa ovat olleet keskeisellä sijalla lainsäädäntöpaketit, jotka kulkevat nimillä six-pack ja two-pack. Tämän uudelleentarkastelun² kohteena on näiden pakettien sisältämät seitsemän asetusta; niistä yhden – asetus (EU) N:o 472/2013 – ensimmäinen uudelleentarkastelu julkaistiin jo helmikuussa 2014.³ Kyseisen lainsäädännön tarkoituksena on talouspolitiikan tiiviimpi koordinointi lujittamalla vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista julkisen talouden valvontaa, ottamalla käyttöön makrotalouden epätasapainoa koskeva uusi menettely, luomalla kehys rahoitusvakauteen liittyvistä vaikeuksista kärsiviä maita varten ja kodifioimalla talouden ja julkisen talouden yhdennetty valvonta eurooppalaisen ohjausjakson muodossa.

Tämän uudelleentarkastelun tavoitteena on selvittää, miten hyvin six-pack- ja two-pack-lainsäädäntöön sisältyvillä säännöillä on onnistuttu saavuttamaan lainsäädännön tavoitteet ja missä määrin säännöt ovat auttaneet talouspolitiikan tiiviimmän koordinoinnin ja jäsenvaltioiden taloudellisen suorituskyvyn jatkuvan lähentymisen varmistamisessa niin, että samalla taataan läpinäkyvyys, uskottavuus ja demokraattinen vastuuvollisuus.

Päätelmien tekemistä asetusten tuloksellisuudesta rajoittaa se, että niiden soveltamisesta on vasta vähän kokemusta: six-pack tuli voimaan vuoden 2011 lopussa ja two-pack vasta vuoden 2013 puolivälissä. Sen lisäksi, että kulunut ajanjakso on lyhyt, sitä on leimannut vakava talouskriisi. Näin ollen sääntöjä ei ole voitu testata normaalioloissa.

2. ASETUSTEN TULOSELLISUUS

Seuraavissa osissa tarkastellaan aihepiireittäin sitä, miten hyvin kullakin asetuksella on saavutettu sen tavoitteet talouden ohjausjärjestelmästä annetun uuden lainsäädännön eri elementtien osalta.

2.1. *Julkisen talouden valvonta*

Tavoitteet

Finanssi- ja talouskriisi sekä niistä seurannut alijäämien ja velka-asteen kasvu EU:ssa on edellyttänyt vakaus- ja kasvusopimuksen⁴ perusteellista uudistamista niin sen ennalta

² Asetuksissa säädetään uudelleentarkastelusta 14. joulukuuta 2014 mennessä.

³ COM(2014) 61 final, 6.2.2014.

⁴ Alun perin vakaus- ja kasvusopimus laadittiin vuonna 1997, jotta jäsenvaltiot voisivat keskenään koordinoida finanssipolitiikkaansa siltä välttymiseksi, että kestäättömät finanssipolitiikat olisivat heikentäneet hintavakauteen tähtäävää yhteistä rahapolitiikkaa. Sopimus muodostuu kahdesta osiosta. Ennalta ehkäisevällä osiolla pyritään varmistamaan, että jäsenvaltioiden julkinen talous on vahvalla pohjalla, jotta voidaan taata makrotalouden vakaus ja julkisen talouden liikkumavara mahdollisten talouden häiriöiden varalta. Keskeisenä vaatimuksena on, että jäsenvaltiot saavuttavat keskipitkän aikavälin tavoitteen ja pysyvät siinä. Tavoite on julkisen talouden maakohtainen viitearvo, joka määritellään rakenteellisesti (siis suhdannetasoitettuna, ilman

ehkäisevän kuin korjaavan osion osalta.⁵ Six-pack- ja two-pack-uudistusten kaksi päätavoitetta julkisen talouden valvonnan alalla olivat 1) valvonnan lujittaminen ja syventäminen tekemällä siitä säännöllisempää ja yhdennetympää muun muassa seuraamusjärjestelmää tehostamalla ja 2) euroalueen jäsenvaltioihin kohdistuva lisävalvonta sen varmistamiseksi, että liialliset alijäämät korjataan ja EU:n politiikkasuositukset otetaan huomioon kansallisten talousarvioiden valmistelussa.

Erityisesti *ennalta ehkäisevää osiota* on lujitettu ja siitä on tehty sitovampi. Six-pack-lainsäädännöllä luotiin uusi käsite: merkittävä poikkeama keskipitkän aikavälin tavoitteesta tai siihen tähtäävältä sopeuttamisuralta. Tällaisen poikkeaman riittämätön korjaus voi ääritapauksessa johtaa siihen, että euroalueeseen kuuluvalla maalla määrätään rahallisia seuraamuksia. Sopeuttamisuraa koskevia vaatimuksia suunniteltaessa on otettu huomioon kestävyysriskit ja yleinen taloustilanne. Menojen kasvulle asetettava vertailuarvo on otettu käyttöön, jotta jäsenvaltioille voitaisiin antaa selkeämpiä toimintaohjeita. Osallistumisen ja täytäntöönpanon valvonnan lisääntyminen ennalta ehkäisevässä osiossa on osoitus siitä, miten tärkeää varovaisen finanssipolitiikan noudattaminen on taloudellisesti hyvinä aikoina.

Korjaavaa osiota on parannettu operationalisoimalla perussopimuksen mukainen velkakriteeri. Liiallisen alijäämän menettelyssä annettujen suositusten noudattamatta jättämisestä euroalueen maille määrättäviä seuraamuksia tiukennettiin. Liiallisen alijäämän menettelyn keston ajan voimassa olevista nimellisen ja rakenteellisen alijäämän vuositavoitteista annettiin uusia säännöksiä. Kaiken kaikkiaan vakaus- ja kasvusopimuksesta tehtiin joustavampi sallimalla julkisen talouden vakauttamistahdin mukauttaminen perustelluissa tapauksissa sekä ennalta ehkäisevän että korjaavan osion osalta.

Two-pack-lainsäädännöllä otettiin käyttöön uusia valvonta- ja seurantamenettelyjä euroalueen jäsenvaltioita varten, koska haluttiin ottaa huomioon euroalueen jäsenvaltioiden talous- ja finanssipoliittisten tilanteiden heijastusvaikutusten laajuus ja niiden mahdolliset seuraukset. Neuvosto ja komissio ovat ottaneet käyttöön porrastetun seurantajärjestelmän sen varmistamiseksi, että liialliset alijäämät korjataan oikea-aikaisesti ja kestävästi ja että riski siitä, ettei jäsenvaltio noudata vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä, voidaan havaita varhaisessa vaiheessa. Järjestelmään kuuluu euroalueen jäsenvaltioiden alustavista talousarviosuunnitelmista syksyisin laadittava analyysi ja komissiolle suotu mahdollisuus antaa itsenäisesti suosituksia jäsenvaltioille, joissa on liiallinen alijäämä. Siihen kuuluu myös kyseisille maille asetettu vaatimus esittää talouskumppanuusohjelma, jossa kuvataan toteutettavat finanssipoliittiset ja rakenneuudistukset, joilla varmistetaan alijäämien korjaaminen tuloksellisesti ja kestävästi.

kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä). Korjaavan osion eli liiallisen alijäämän menettelyn tavoitteena on korjata finanssipolitiikan vakavat virheet. Se perustuu kynnsarvoihin: alijäämän osalta 3 % ja velan osalta 60 % suhteessa BKT:hen.

⁵ Liitteessä 1.1 esitetään yhteenveto vakaus- ja kasvusopimukseen six-pack- ja two-pack-lainsäädännöllä tehdyistä muutoksista.

Two-pack-säädöksillä otettiin edellä esitetyn lisäksi, six-pack-lainsäädäntöpakettiin sisältyvän julkisen talouden kehystistä annetun direktiivin pohjalta käyttöön seuraavat lisäelementit euroalueen jäsenvaltioiden julkisen talouden kehysten lujittamiseksi: keskipitkän aikavälin suunnittelun korostaminen, budjettimenettelyjen synkronoinnin ja läpinäkyvyyden lisääminen, menettelyt harhattomien makrotalousennusteiden käytön edistämiseksi talousarviosuunnittelussa ja finanssipoliittisten sääntöjen noudattamisen puolueeton seuranta kansallisella tasolla.

Arviointi

Kaiken kaikkiaan uudistettu kehys on osoittanut tehonsa julkisen talouden valvonnan lujittamisessa ja jäsenvaltioiden toiminnan ohjaamisessa niiden pyrkiessä vakauttamaan julkista talouttaan vaikeassa taloustilanteessa. Vaikka EU:n uudistetut finanssipoliittiset säännöt ovat olleet käytössä vasta lyhyen aikaa ja niiden osuutta on vaikea erottaa muista politiikkatoimia ohjaavista tekijöistä, alustavat kokemukset viittaavat siihen, että säännöillä on todellakin ollut vaikutusta. Yleisesti ottaen julkisen talouden vakauttamisessa on edistytty: koko EU:n keskimääräinen julkisen talouden alijäämä laski 4,5 prosentista vuonna 2011 vuodelle 2014 ennustettuun noin 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Uudistetun *ennalta ehkäisevän osion* tehoa tähän mennessä voidaan pitää rohkaisevana. Useimmat asianomaiset jäsenvaltiot ovat joko saavuttaneet keskipitkän aikavälin tavoitteensa (ks. liite 1.2) tai edistyneet riittävästi niiden tavoittelussa. Toistaiseksi ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia. Ennalta ehkäisevän osion tuloksellisuudesta varsinkin menojen kasvulle asetetun vertailuarvon osalta saadaan kuitenkin parempi käsitys vasta sitten, kun taloustilanne kohenee.

Korjaavassa osiossa on saatu merkittäviä tuloksia liiallisen alijäämän korjaamisesta kestäväällä tavalla sen jälkeen, kun six-pack tuli voimaan joulukuussa 2011. Tuolloin 27 jäsenvaltiosta 23 oli liiallisen alijäämän menettelyssä (ks. liite 1.3). Elokuun 2014 loppuun mennessä määrä oli pudonnut yhteentoista (28 jäsenvaltiosta). *Velan supistamista koskevasta vertailuarvosta* on saatu hyvin vähän kokemusta pitkälti siitä syystä, että uusissa säännöissä vertailuarvon täydelle voimaantulolle asetettiin siirtymäaika. Velkakriteerin soveltaminen on kuitenkin lisännyt tietoisuutta velan merkityksestä julkisen talouden vakaudelle, ja se on tarjonnut lisäkannustimia saattaa velkaantumisen kestäväälle pohjalle. *Nimelliselle ja rakenteelliselle alijäämälle* liiallisen alijäämän menettelyssä *asetetut välitavoitteet* ovat mahdollistaneet yksityiskohtaisemman ja läpinäkyvämmän neuvonnan ja seurannan. Näin on voitu lieventää kannustimia lykätä rakenteellista sopeutusta ja on voitu ottaa huomioon suosituksen taustalla olevaan makrotalouden skenaarioon liittyvä epävarmuus. Mahdollisuutta mukauttaa annettuja suosituksia on käytetty hyvin perustelluissa tapauksissa, ja se on viimeisten kymmenen vuoden aikana osoittautunut erityisen hyödylliseksi mukautettaessa vakauttamisen suuntaa, kun olosuhteet ovat muuttuneet nopeasti.

Koska maille, jotka eivät ole noudattaneet vakaus- ja kasvusopimuksen uudistettuja sääntöjä, *ei ole määrätty seuraamuksia*, on mahdoton arvioida yksityiskohtaisesti sitä, onko julkisen

talouden valvonnan tehostamista euroalueella koskeva tavoite todellakin saavutettu. Näyttäisi kuitenkin siltä, että two-pack-lainsäädännöllä käyttöön otetut euroalueen maita koskevat julkisen talouden lisävalvontatoimet ovat yleisesti ottaen onnistuneet tavoitteessaan vähintäänkin lisätä painetta liiallisen alijäämän korjaamiseen. Komission mahdollisuus antaa *itsenäisesti suosituksia* on ollut merkittävä lisä niiden jäsenvaltioiden seurantaan, joissa on liiallinen alijäämä, koska sen ansiosta kyseisille maille voidaan antaa ohjeistusta varhaisemmassa vaiheessa. Tästä seuraa, että riskit voidaan havaita helpommin ja jäsenvaltio voi ottaa ne huomioon ja toteuttaa varotoimenpiteitä. *Taloukumppanuusohjelmat* lisäävät politiikan laatijoiden tietoisuutta rakenneuudistusten kytköksestä julkisen talouden kestävyyteen ja niiden merkityksestä sille. Tämä edellyttää, että taloukumppanuusohjelmissa keskitytään havaitsemaan varsinkin ne käytössä olevat ja mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan alijäämän korjaaminen kestäväällä tavalla.

Vuoden 2013 syksyllä laadittiin ensimmäinen läpinäkyvä, vertailukelpoinen ja puolueeton arvio kaikkien euroalueen jäsenvaltioiden alustavista talousarviosuunnitelmista ennen kuin kansalliset parlamentit hyväksyivät ne.⁶ Arviointi merkitsi huomattavaa muutosta julkisen talouden valvontaan sovellettavassa lähestymistavassa: painopiste siirtyi jälkiarviointista ennako-ohjaukseen. Se siis auttaa täyttämään tavoitteen, jonka mukaan EU:n politiikkasuositus on otettava asianmukaisesti huomioon kansallisten talousarvioiden valmistelussa.

Lisäksi two-pack-lainsäädännön tavoitteena ollut euroalueen jäsenvaltioiden julkisen talouden kehysten lujittaminen on jo johtanut konkreettisiin parannuksiin. Vuotuisesta budjetoinnista ja finanssipolitiikan keskipitkän aikavälin suunnittelusta on tehty laajalaisempaa ja niiden laatua on parannettu. Nykyään nämä prosessit perustuvat yleensä riippumattomasti laadittuihin tai vahvistettuihin makrotalousennusteisiin. Euroalueen kansallisia budjetointiprosesseja ollaan mukauttamassa two-pack-lainsäädännössä esitettyihin yhteisiin välitavoitteisiin. Euroalueella on perustettu joukko riippumattomia elimiä, joilla on kansallisen lain nojalla valtuudet seurata kansallisten finanssipoliittisten sääntöjen noudattamista, tai tällaisia elimiä on vahvistettu. Koska useimmat näistä elimistä on perustettu vasta äskettäin, niiden riippumattomuudesta, uskottavuudesta ja tuloksellisuudesta saadaan näyttöä vasta lähivuosina.

Säännöt ovat mahdollistaneet tasapainon löytymisen kestävyysvaatimusten ja suhdannevakautusta koskevien vaatimusten välillä. Tähän on päästy ennalta ehkäisevässä osiossa muun muassa mukauttamalla julkisen talouden toimia taloustilanteen ja kestävyysriskien perusteella ja korjaavassa osiossa jatkamalla liiallisen alijäämän korjaamiselle asetettuja määräaikoja. Sekä ennalta ehkäisevään että korjaavaan osioon sisältyy *yleinen poikkeuslauseke* sellaisia poikkeuksellisia tilanteita varten, jotka muodostavat uhan joko euroalueen talouksille tai koko EU:lle.

⁶ Liitteessä 1.5 esitetään yhteenveto arvioinnin päätelmistä.

2.2 Makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely

Tavoitteet

Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä⁷ jäsenvaltioiden talouspolitiikan valvontaa laajennettiin julkisen talouden kysymyksistä, ja se kattaa nyt ulkoisen epätasapainon, kilpailukyvyn, omaisuuserien hinnat sekä kotimaan- ja ulkomaanvelan. Niiden kahden asetuksen tavoitteena, joilla makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely otettiin käyttöön, oli luoda tuloksellinen kehys 1) makrotalouden epätasapainon havaitsemiseen, 2) makrotalouden liiallisen epätasapainon ehkäisemiseen ja korjaamiseen sekä 3) makrotalouden liiallisen epätasapainon korjaamisen tehokkaaseen täytäntöönpanoon euroalueella.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi otettiin käyttöön seuraavat välineet:

Varoitusmekanismia koskeva kertomus on alustava arviointiväline niiden jäsenvaltioiden nimeämiseksi, joista on syytä laatia yksityiskohtaisempi arvio (perusteellinen tarkastelu) ennen kuin voidaan määrittää, onko niissä epätasapainoja tai liiallisia epätasapainoja. Kertomus auttaa indikaattoreita ja tiettyjä lisämuuttujia (esim. sosiaaliset indikaattorit) sisältävän tulostaulun avulla määrittämään myös sellaiset yhteisen edun mukaiset epätasapainokysymykset, joista on syytä keskustella ja joita on koordinoitava jäsenvaltioiden kesken. *Perusteellisissa tarkasteluissa* kartoitetaan politiikkahaasteita ja -vaihtoehtoja suositusten laatimiseksi, ja ne antavat aineksia EU:n toimielinten ja asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa käytävään vuoropuheluun. Perusteellisia tarkasteluja laatiessaan komissiolla on käytössään erittäin runsas aineisto analyysinsa pohjaksi. Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä saatetaan toteuttaa ylimääräisiä toimenpiteitä perusteellisten tarkastelujen sisältämien arvioiden ja päätelmien perusteella sekä tilanteen vakavuudesta ja riskeistä riippuen. Jos epätasapaino todetaan, makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn ennalta ehkäisevässä osiossa voidaan antaa politiikkasuosituksia osana maakohtaisia suosituksia, jotka komissio esittää eurooppalaisen ohjausjakson lopussa. *Liiallista epätasapainoa koskeva menettely* (makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn korjaava osio) voidaan käynnistää sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joissa on liiallinen epätasapaino. Korjaavan osion puitteissa asianomaisia jäsenvaltioita pyydetään laatimaan korjaussuunnitelmat, joiden täytäntöönpanoa seurataan säännöllisesti. Euroalueen jäsenvaltioille voidaan määrätä taloudellisia seuraamuksia, jos niiden korjaussuunnitelmat eivät ole haasteisiin nähden riittäviä ja jos niiden täytäntöönpano todetaan puutteelliseksi.

Vuonna 2013 komissio lujitti EMUn sosiaalista ulottuvuutta laatimalla keskeisten työllisyys- ja sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun ja otti käyttöön uusia indikaattoreita, joille varoitusmekanismia koskeva kertomus pohjautuu. Tällaisia indikaattoreita ovat esimerkiksi työvoimaosuus, pitkäaikaistyöttömien osuus, nuorisotyöttömien osuus sekä köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten osuus. Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä ollaan ottamassa käyttöön työllisyys- ja sosiaali-indikaattoreita,

⁷ Asetukset (EU) N:o 1174/2011 ja N:o 1176/2011.

jotta työmarkkinoista, sosiaalisista suuntauksista ja riskeistä saataisiin muodostettua parempi kuva. Komissio aikoo myös varmistaa, että eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet otetaan tiiviimmin mukaan eurooppalaiseen ohjausjaksoon.

Arviointi

Varoituskoneistia koskevan kertomuksen ja sen tulostaulun tavoitteena ei ole epätasapainotilojen mekaaninen tunnistaminen. Tulostaulu on kuitenkin osoittautunut hyödylliseksi välineeksi riskien ja epätasapainojen korjaamisen alustavassa arvioinnissa. Tulostaulu on myös hyödyllinen viestinnän ja vastuuvollisuuden väline perusteltaessa, miksi makrotaloudellisten riskien yksityiskohtainen arvio on tai ei ole tarpeen määrätyn jäsenvaltion tapauksessa. Tulostaulu ei ole staattinen väline, vaan komissio on tehnyt siihen viimeisten kolmen vuoden aikana useita muutoksia yhteistyössä parlamentin ja neuvoston kanssa. Vaikka tulostaulun pitämisessä suhteellisen muuttumattomana on puolensa, sen muuttujien säännöllinen arviointi on tarpeen, jotta voidaan ottaa huomioon sekä taloudessa ja siihen liittyvissä riskeissä tapahtuva kehitys että tilastojen kehitys.

Perusteelliset tarkastelut ovat osoittautuneet makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn olennaiseksi osaksi. Niissä on käsitelty kunkin talouden merkittävimpiä epätasapainoja, ja niissä on selvitetty, miten epätasapaino vaikuttaa kasvuun, työpaikkoihin ja rahoitusvakauteen keskipitkällä aikavälillä. Komissio on julkaissut ensimmäisten kolmen vuoden aikana 42 perusteellista tarkastusta (2012: 12 jäsenvaltiota, 2013: 14 jäsenvaltiota ja 2014: 17 jäsenvaltiota) kaikkiaan 18 jäsenvaltiosta.⁸ Tämä selittyy sillä, että makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn ensimmäiset kierrokset toteutettiin kriisin vallitessa ja elpymisen käynnistyttyä, jolloin useissa jäsenvaltioissa todettiin epätasapainoja (ja muutamissa liiallisia epätasapainoja), mikä edellytti tilanteen yksityiskohtaista ja usein toistuvaa analysointia. Se, että i) perusteellisen tarkastelun kohteeksi joutuneiden jäsenvaltioiden, ii) komission toteamien epätasapainotapausten ja iii) liiallisen epätasapainon tapausten määrä kasvoi, ei tarkoita sitä, että makrotaloudelliset riskit EU:ssa olisivat lisääntyneet. Kasvu kertoo siitä, että menettely on vähitellen tulossa täysikasvuiseksi, että sen kohdeala laajenee ja että sillä pyritään havaitsemaan mahdollisesti haitallinen kehitys ennen kuin sillä on vaikutusta talouksiin. Tarkasteltaessa sitä, onko menettelyllä onnistuttu määrittelemään olennaiset kysymykset, onko se edistänyt tarkoituksenmukaisten politiikkasuositusten antamista ja niiden seuranta ja onko se vaikuttanut politiikasta kussakin jäsenvaltiossa ja EU:ssa kokonaisuutena käytävään keskusteluun, on huomattava, että makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely yhdessä talouden ohjausjärjestelmän muiden osien kanssa on osaltaan parantanut jäsenvaltioiden yhteisymmärrystä niiden omista ja yhteisistä haasteista ja toimista, joilla niihin vastataan. Poliitiikkasuositusten täytäntöönpanoa on kuitenkin parannettava ja lisäksi on löydettävä välineet, joilla jäsenvaltioita voidaan paremmin kannustaa välttämättömien toimien hyväksymiseen ja täytäntöön panemiseen.

⁸ Lisätietoja liitteessä 2.

Liiallista epätasapainoa koskevaa menettelyä *ei ole toistaiseksi sovellettu*. Komissio havaitsi vuosina 2013 ja 2014 viisi liiallisen epätasapainon tapausta muttei pyytänyt neuvostoa toteamaan niitä muodollisesti, joten menettelyä ei käynnistetty. Molempina vuosina komissio katsoi, että asianomaisten maiden (2013: Espanja ja Slovenia, 2014: Italia, Kroatia ja Slovenia) hallitusten kansallisissa uudistusohjelmissaan ja vakausohjelmissaan (tai lähentymisohjelmissaan) esittämät toimet olivat tarkoituksenmukaisia perusteellisissa tarkasteluissa nimettyihin haasteisiin nähden. Kussakin tapauksessa komissio on kuitenkin käyttänyt makrotalouden epätasapainoa koskevalle menettelylle ominaista joustoa ja käynnistänyt *toimien täytäntöönpanon tiiviin seurannan*, joka lisää vertaispainetta ja edistää toiminnan reaaliaikaista arviointia ja uudistustoimia jäsenvaltioissa.⁹

2.3 Rahoitusvakauteen liittyvistä vaikeuksista kärsivät euroalueen maat¹⁰

Tavoitteet

Toisen two-pack-asetuksen päätavoitteena on lujittaa niiden jäsenvaltioiden seurantaa ja valvontaa, joilla on rahoitusvakauteensa liittyviä vakavia vaikeuksia tai sellaisten uhka. Sen tavoitteena on luoda läpinäkyvät, tehokkaat, yksinkertaiset ja ennustettavissa olevat valvontaprosessit sellaisia jäsenvaltioita varten, jotka ovat tehostetussa valvonnassa, makrotalouden sopeutusohjelmassa tai ohjelman jälkeisessä valvonnassa. Sopeutusohjelmassa olevien euroalueen jäsenvaltioiden osalta keskeytetään ennalta ehkäisevien välineiden muutoin päällekkäisten menettelyjen täytäntöönpano. Näitä ovat eurooppalainen ohjausjakso, makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely ja toinen two-pack-asetus. Tämä heijastaa muun muassa sitä, että makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely on ennalta ehkäisevä menettely eikä kriisinhallintaväline.¹¹

Arviointi

Euroalueen jäsenvaltioista Kreikka, Irlanti, Portugali ja Kypros saivat makrotalouden sopeutusohjelmaan kytkettyä rahoitustukea asetuksen voimaantulohetkellä toukokuussa 2013. Kypros ja Kreikka, joissa ohjelmat ovat vielä käynnissä, ovat tehneet osittaisen paluun markkinoille odotettua aikaisemmin. Espanja on pyytänyt rahoitustukea ainoastaan rahoituslaitosten pääomittamiseen, eikä maahan ole sovellettu makrotalouden sopeutusohjelmaa. Irlanti ja Portugali ovat puolestaan saattaneet makrotalouden

⁹ Komissio on julkaissut kaksi kertomusta toimenpiteiden täytäntöönpanon erityisseurannasta Espanjassa ja Sloveniassa (syksy/talvi 2013/2014).

¹⁰ Muodollinen uudelleentarkastelu toteutettiin jo aiemmin tänä vuonna, ks. COM(2014) 61 final.

¹¹ Ohjelman lopussa jäsenvaltioon sovelletaan makrotalouden epätasapainoa koskevaa menettelyä: perusteelliseen tarkasteluun sisältyvässä analyysissä määritetään, onko syytä soveltaa menettelyn ennalta ehkäisevää vai korjaavaa osiota. Tähänastisten kokemusten perusteella makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn ja sopeutusohjelmien välinen vuorovaikutus on toiminut erittäin hyvin. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn vuosirytmä voi kuitenkin johtaa siihen, että päättyvässä olevan ohjelman mukaisen tehostetun valvonnan ja liiallista epätasapainoa koskevan menettelyn mukaisen seurannan (siinä tapauksessa, että liiallinen epätasapaino jatkuu ohjelman päätyttyä) välillä on suhteellisen pitkä viive, jota ohjelman jälkeinen valvonta tasapainottaa osittain.

sopeutusohjelmansa onnistuneesti päätökseen ja siirtyneet ohjelman jälkeiseen valvontavaiheeseen. Espanjaan on ollut ohjelman jälkeisessä valvonnassa sen jälkeen, kun sen finanssisektorin ohjelma päättyi tammikuussa 2014. Kaikki kolme maata ovat palanneet valtionvelkamarkkinoille kestäväällä korkotasolla. Kaiken kaikkiaan julkisen talouden alijäämän supistamisessa on saatu hyviä tuloksia nykyisissä ja entisissä ohjelmamaissa, ja kaiken kaikkiaan julkisen velan kasvu on pysähtymässä.

Näistä maista saatujen kokemusten perusteella voidaan sanoa, että yhtenäiset säännöt todellakin lisäävät valvonnan ja seurannan läpinäkyvyyttä, ennustettavuutta, käytännöllisyyttä ja tehokkuutta jäsenvaltioissa, joissa on vakavia rahoitusvaikeuksia tai sellaisen uhka. Koska asetus tuli voimaan vasta sen jälkeen kun kaikki nykyiset ja jo loppuun saatetut ohjelmat olivat käynnistyneet, on selvää, että tuloksellisuuden arviointi jää puutteelliseksi. Monet asetuksen säännökset ovat tähdellisiä siinä vaiheessa, kun ohjelmia laaditaan ja niistä neuvotellaan. Käynnissä olevien ohjelmien osalta kyseinen vaihe oli ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksen tuloksellisuutta ei siksi voida arvioida näiden aiempien vaiheiden osalta. Asetuksen tuloksellisuutta ei ole mahdollista arvioida myöskään tehostetun valvonnan osalta, koska yhtäkään euroalueen jäsenvaltiota ei ole toistaiseksi asetettu tehostettuun valvontaan. Ohjelman jälkeisen valvonnan tuloksellisuutta on vaikea arvioida myös siksi, että Irlanti, Espanja ja Portugali ovat olleet valvonnassa alle vuoden. Näin ollen tuloksellisuutta voidaan arvioida kunnolla ainoastaan käynnissä olevien makrotalouden sopeutusohjelmien osalta. Edellä mainittu talouden kehityskulku huomioon ottaen käynnissä olevissa makrotalouden sopeutusohjelmissa on saavutettu asetuksen tavoitteet, eli talous- ja finanssitilanne on taas terveellä ja kestäväällä pohjalla ja pääsy rahoitusmarkkinoille on uudestaan turvattu. Mikäli asetuksen muut säännökset pannaan tulevaisuudessa täytäntöön, luvassa on muun muassa parannuksia Euroopan parlamentille tiedottamisessa. Lisäksi asetukseen sisältyy joukko vaatimuksia, joiden tavoitteena on ottaa ohjelmien sosiaaliset vaikutukset paremmin huomioon ja parantaa terveydenhuollon ja koulutuksen kaltaisten tärkeiden alojen suojelua.

3. TALOUDEN OHJAUSJÄRJESTELMÄ, EU:N TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIAN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN JA TALOUSPOLITIIKAN TIIVIIMPI KOORDINOINTI

Uudistetun talouden ohjausjärjestelmän vaikutusta lähentymiskehitykseen on vaikea arvioida, koska uuden lainsäädännön käyttöönotosta kulunut aika on aivan liian lyhyt mielekkäiden päätelmien tekemiseen. Makrotalouden epätasapainoa koskevasta menettelystä saadut kokemukset ovat tältä osin hyvä esimerkki. Vaikka moniin 'virtojen' epätasapainotiloihin (esim. vaihtotaseen alijäämä) on puututtu, sama ei päde 'varantojen' epätasapainotiloihin (esim. ulkomaanvelka). Vaikka makrotaloudelliset riskit ovatkin vähentyneet monissa maissa, mielekkään arvion laatiminen siitä, ovatko menettelyssä annetut politiikkasuositukset todellakin edistäneet kasvua, työllisyyttä ja rahoitusvakautta, vaatisi paljon pidemmän ajan kuin makrotalouden epätasapainoa koskevasta menettelystä tähän mennessä kertyneet kokemukset. Todellinen testi tulee olemaan se, voidaanko välineellä estää epätasapainotilojen ja riskien muodostuminen taloudellisesti hyvinä aikoina.

Uudella ohjausjärjestelmällä varmistetaan politiikan tiivis koordinointi, minkä pitäisi tukea kasvua, lähentymistä sekä älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista.¹² Koska uusi ohjausjärjestelmä estää merkittävien makrotalouden epätasapainotilojen muodostumisen, sen pitäisi myös hillitä niitä voimia, jotka ovat nykyisin tärkein syy suuriin suhdanne-eroihin jäsenvaltioiden välillä. Six-pack- ja two-pack-säädökset ovat merkittävästi vahvistaneet EU:n ohjauskehystä politiikan eri aloilla. Eurooppalainen ohjausjakso yhdistää nämä eri välineet talouden ja julkisen talouden monenvälisen yhdenmisen valvonnan kehykseen, ja vuoden 2015 eurooppalaisen ohjausjakson yksinkertaistaminen ja lujittaminen vuotta 2015 koskevassa komission kasvuselvityksessä esitetyllä tavalla tehostaa sitä entisestään.¹³

Talouden valvontavälineiden väliset suhteet ovat monimutkaisia ja heikentävät politiikanteon läpinäkyvyyttä, mikä puolestaan luo haasteita valvonnan toteutukselle, viestinnälle sidosryhmien ja suuren yleisön kanssa ja sitä kautta omistajuudelle, demokraattiselle oikeutukselle ja vastuuvollisuudelle. Kansallisten parlamenttien aito osallistuminen on jatkossakin äärimmäisen tärkeää, jotta voidaan huolehtia jäsenvaltioiden toimien oikeutuksesta. EU:n tasolla Euroopan parlamentilla on keskeinen rooli etenkin taloudellisessa vuoropuhelussa, jonka avulla on varmistettu, että institutionaalisia toimijoita on säännöllisesti vaadittu tilille tärkeimmistä talouden ohjausjärjestelmään liittyvistä kysymyksistä.

4. PÄÄTELMÄT

Talouden ohjausjärjestelmään on tehty perustavanlaatuisia muutoksia finanssi- ja talouskriisin jälkimainingeissa. Tämän kehityksen ytimessä on monia ohjausta koskevia säädöksiä, joilla olemassa olevaa ohjausjärjestelmää on voitu merkittävästi vahvistaa. Kaiken kaikkiaan alijäämät ovat supistuneet ja monet maat ovat voineet irtautua liiallisen alijäämän menettelystä. Myös epätasapainotiloja ollaan korjaamassa. Kasvu on kuitenkin edelleen haurasta ja talouden haasteet mittavia.

Koska uuden talouden ohjausjärjestelmän käyttöönotosta on kulunut vasta vähän aikaa, sen soveltamisesta ei ole runsaasti kokemusta, ja osaa välineistä ei ole edelleenkään testattu. Lisäksi järjestelmää on toistaiseksi sovellettu vakavassa finanssi- ja talouskriisissä (ja sen jälkimainingeissa), mikä vaikeuttaa sen tuloksellisuuden arvioimista taloudellisesti suotuisemmissa olosuhteissa. Järjestelmän tuloksellisuus riippuukin suuresti määrin sen ennalta ehkäisevän osion toimivuudesta, mikä on vielä osoitettava toteen paremman taloustilanteen vallitessa.

Tässä uudelleentarkastelussa on tullut esiin joitakin vahvuuksia ja mahdollisia politiikanteon läpinäkyvyyteen ja mutkikkuuteen liittyviä parannuskohteita sekä niiden vaikutus kasvuun, epätasapainoihin ja lähentymiseen. Komissio aikoo keskustella niistä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa lähikuukausina.

¹² Tarkempi kuvaus Eurooppa 2020 -strategian saavutuksista, ks. komission tiedonanto *Älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua edistävän Eurooppa 2020 -strategian arviointi*, COM(2014)130.

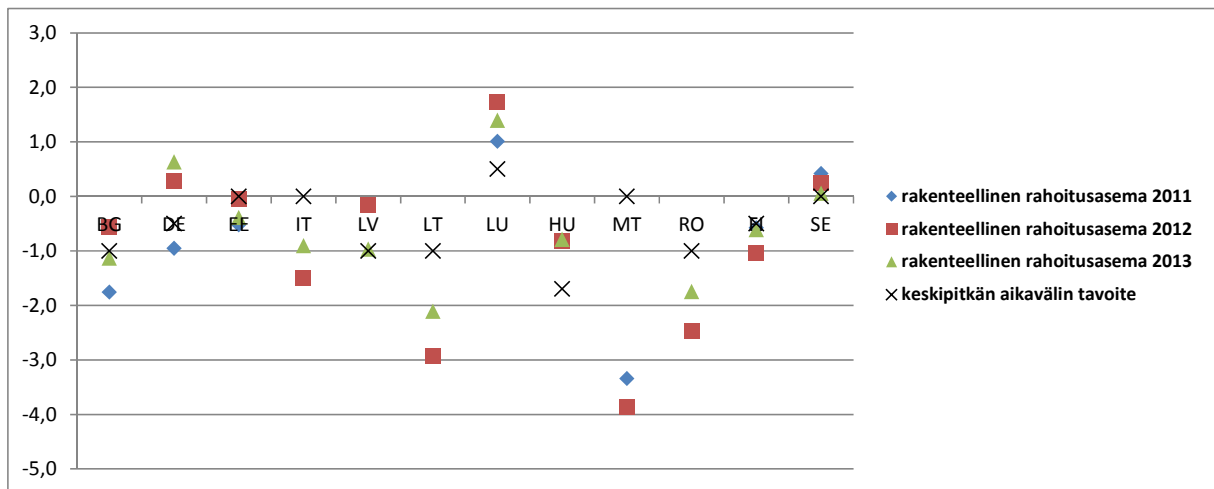
¹³ Lisätietoja, ks. *Vuotuinen kasvuselitys 2015*, COM(2014) 906.

LIITE 1: FINANSSIPOLIITTINEN VALVONTA

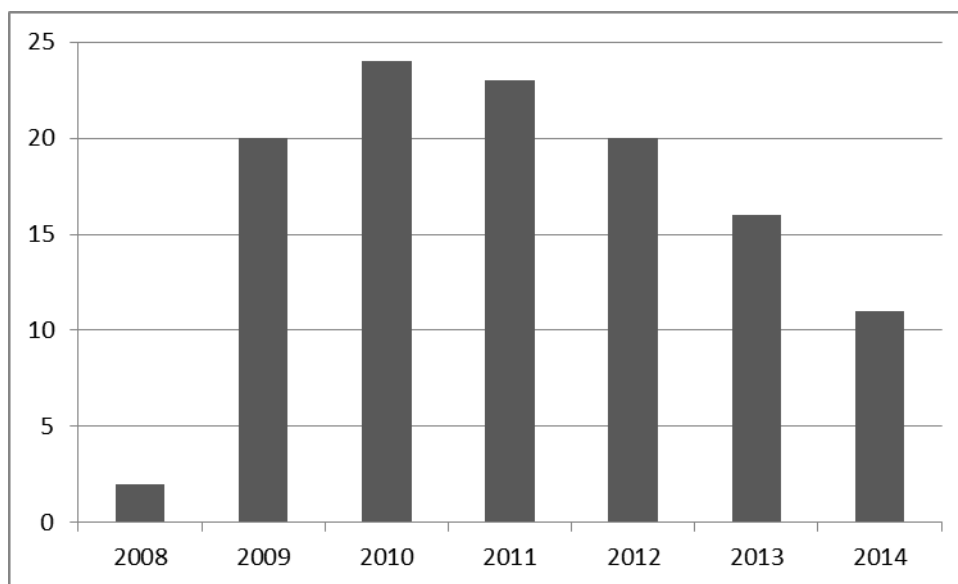
1.1. Voimassa oleviin vaatimuksiin vuonna 2011 tehtyjen uudistusten (kursiivilla) vaikutukset vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevään ja korjaavaan osioon

Tavoite	Toimenpiteet	Sopeuttamisura	Täytäntöönpanon
Ennaltaehkäisevä osio			
Vaatimuksena lähellä tasapainoa oleva tai ylijäämäinen rahoitusasema	<p>Maakohtaiset keskipitkän aikavälin tavoitteet (rakenteellisina lukuina):</p> <ul style="list-style-type: none"> - luodaan turvamarginaali alijäämän 3 prosentin viitearvoon nähden - varmistetaan nopea eteneminen kohti julkisen talouden kestävyyttä - mahdollistetaan finanssipoliittinen liikkumavara <p>Euroalueen ja ERM II:n jäsenvaltiot: viitearvo -1 prosenttia suhteessa BKT:hen</p> <p><i>Menojen kasvun viitearvo: menojen, joista on vähennetty päätöseräiset toimenpiteet, kasvu ≤ keskipitkän aikavälinen potentiaalinen BKT</i></p>	<p>Viitearvo 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - enemmän hyvinä aikoina - vähemmän huonoina aikoina <p><i>>0,5 prosenttia, jos velka yli 60 prosenttia tai jos kestävyyskohdistuu huomattavia riskejä</i></p> <p>Tilapäinen poikkeaminen sopeutusuralta voidaan hyväksyä, jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toteutetaan merkittäviä rakenneuudistuksia, joilla on todellisia vaikutuksia julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys- ja painopisteenä eläkeuudistus - epätavallinen tapahtuma, johon kyseinen jäsenvaltio ei voi vaikuttaa ja jolla on merkittävää vaikutusta sen julkisen talouden rahoitusasemaan - euroalueen tai koko unionin talous on vakavassa taantumassa edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyttä 	<p><i>Merkittävän poikkeaman (0,5 % keskipitkän aikavälin tavoitteesta tai sopeuttamisuralta yhden vuoden tai kumulatiivisesti kahden vuoden ajan) korjaamiseen sovellettava menettely</i></p> <p><i>Euroalueella: Finanssipoliittiset seuraamukset, jos toimien toistuva laiminlyönti (korollinen talletus, jonka määrä on 0,2 % suhteessa BKT:hen)</i></p>
Korjaava osio			
Vakavien finanssipoliittisten virheiden korjaaminen	<p>Määritellyt viitearvot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alijäämä 3 prosenttia suhteessa BKT:hen - velka 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai lähestyy riittävän nopeasti viitearvoa <p><i>Lähestyy riittävän nopeasti viitearvoa = noudattaa velan supistamista koskevaa viitearvoa</i></p> <p><i>Velan supistamista koskeva viitearvo = kavennetaan keskimäärin 5 prosentilla vuodessa kolmen vuoden aikana eroa 60 prosentin viitearvoon, otetaan huomioon suhdannekierto tai noudattaminen seuraavien kahden vuoden ajan.</i></p> <p><i>(Liihallisen alijäämän menettelyssä oleville jäsenvaltiolle myönnetty voimaan tulolle (joulukuu 2011) siirtymäaika, joka on kolme vuotta liihallisen alijäämän korjaamisesta)</i></p>	<p>Viitearvona vuotuinen vähimmäisparannus, joka on vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen (rakenteellisina lukuina)</p> <p>Määräajan mahdollinen pidentäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jos tuloksellisia toimia on toteutettu, mutta odottamattomat haitalliset taloudelliset tapahtumat ovat vaikuttaneet erityisen epäsuotuisasti julkiseen talouteen. - euroalueen tai koko unionin talouden vakava taantuma edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä 	<p><i>Euroalueella: Varhaisessa vaiheessa toteutettava ja asteittainen seuraamusjärjestelmä liihallisen alijäämän menettelyn kaikissa vaiheissa</i></p>

1.2 Ennaltaehkäisevän osion piiriin kuuluvien maiden rakenteellinen rahoitusasema ja keskipitkän aikavälin tavoite

1.3 Liiallisen alijäämän menettelyssä olevien jäsenvaltioiden lukumäärä

1.4 Liiallisen alijäämän menettelyssä annettujen neuvoston suositusten mukaiset suositellut rakenteelliset toimet (prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IE	27.4.2009		1,5	1,5	1,5	1,5			
	2.12.2009		2	2	2	2	2		
	7.12.2010			1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	
FR	27.4.2009		1	1	1				
	2.12.2009		1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²			
	21.6.2013					1,3	0,8	0,8	
ES	27.4.2009		1,25	1,25	1,25				
	2.12.2009		1,6	1,6	1,6	1,6			
	10.7.2012				2,7	2,5	1,9		
	21.6.2013					1,1	0,8	0,8	1,2
MT	16.2.2010			0,75					
	21.6.2013					0,7	0,7		
BE	2.12.2009		0,75	0,75	0,75				
	21.6.2013					1			
DE	2.12.2009		0,5	0,5	0,5	0,5			
IT	2.12.2009		0,5	0,5	0,5				
NL	2.12.2009			0,75	0,75	0,75			
	21.6.2013					0,6	0,7		
AT	2.12.2009			0,75	0,75	0,75			
PT	2.12.2009		1,25	1,25	1,25	1,25			
	9.10.2012				2,3	1,6	1,3		
	21.6.2013					0,6	1,4	0,5	
SI	2.12.2009		0,75	0,75	0,75	0,75			
	21.6.2013					0,7	0,5	0,5	
SK	2.12.2009		1	1	1	1			
UK	8.7.2008	0,5							
	24.3.2009		1	1	1	1			
	2.12.2009		1,75	1,75	1,75	1,75	1,75		
LV	7.7.2009		2,75	2,75	2,75				
PL	7.7.2009		1,25	1,25	1,25				
	21.6.2013					0,8	1,3		
	2.12.2013						1	1,2	
LT	7.7.2009	1,5	1,5	1,5					
	16.2.2010		2,25	2,25	2,25				
RO	7.7.2009		1,5	1,5					
	16.2.2010		1,75	1,75	1,75				
CZ	2.12.2009		1	1	1	1			
BG	13.7.2010			0,75					
DK	13.7.2010			0,5	0,5	0,5			

Keskimääräiset vuotuiset toimet. Tummennetut solut kuvaavat vuotuisia tavoitteita. Ei sisällä Kreikkaa ja Kyprosta (julkisen talouden toimet on esitetty perusjäämän muutoksina (Kreikka) tai toimenpiteiden nimellisarvona (Kypros). Huom. ¹ Suositus ilmaistu kumulatiivisesti koko liiallisen alijäämän menettelyn ajalta. ² ”Yli 1 % suhteessa BKT:hen”

1.5 Alustavista talousarviosuunnitelmista 15. lokakuuta 2013 annetut komission lausunnot

Maa	Noudatetaanko alustavassa talousarviosuunnitelmassa kasvu- ja vakaussopimusta			Noudatetaanko vuoden 2013 maakohtaisten suositusten finanssipoliittisia ja rakenteellisia uudistuksia	
	Kokonaisarvio komission syksyn 2013 taloussuunnitelmasta perusteella	Liiallisen alijäämän menettelyn noudattaminen 2013/2014	Ennaltaehkäisevän osion vaatimusten noudattaminen 2014	Kokonaisarvio edistymisestä finanssi- poliittisissa ja rakenteellisissa uudistuksissa	Edistyminen maakohtaisten suositusten rakenteellisten mukaisissa yksilöllisissä uudistuksissa kesäkuun 2013 jälkeen
BE	pitkälti säännösten mukainen	liiallisen alijäämän kestävä korjaaminen vuonna 2013	keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta poiketaan jonkin verran	edistynyt rajoitetusti	rajoitetut toimet: nimenomaisten koordinoitijjärjestelyjen hyväksyminen liittovaltiotasolla ja alemmilla hallintotasolla
DE	säännösten mukainen	ei sovelleta	keskipitkän aikavälin tavoite ylitetty	ei edistystä	maakohtaisten suositusten rakenteellisten suhteiden ei toteutettu toimia
EE	säännösten mukainen	ei sovelleta	keskipitkän aikavälin tavoitteet saavutettu	edistynyt jonkin verran	edistynyt: tasapainoisen talousarvion sääntö rajoitetut toimet: monivuotiset menosäännöt ja -katot
ES	riskinä, ettei säännöksiä noudateta	julkisen talouden toimet toteutettu vuonna 2013, riskejä vuonna 2014	ei sovelleta	edistynyt jonkin verran*	edistynyt: riippumaton finanssipoliittinen instituutio; julkisen sektorin rästit; indeksointijärjestelmät; eläkejärjestelmä; julkishallinnon uudistus; terveydenhuollon toimet rajoitetut toimet: kattava menojen uudelleentarkastelu; verojärjestelmän uudelleentarkastelu
FR	säännösten mukainen, ei marginaalia	julkisen talouden toimet toteutettu 2013/2014	ei sovelleta	edistynyt rajoitetusti*	edistynyt: eläkejärjestelmä rajoitetut toimet: menojen uudelleentarkastelu verojärjestelmän hajauttaminen
IT	riskinä, ettei säännöksiä noudateta	ei sovelleta	velan viitearvoa noudatettu vuonna 2013, riskejä vuonna 2014	edistynyt rajoitetusti	rajoitetut toimet: julkisen menot; veropoliittikka
LU	riskinä, ettei säännöksiä noudateta	ei sovelleta	merkittävä poikkeaminen keskipitkän aikavälin tavoitteesta	edistynyt jonkin verran	edistynyt: keskipitkän aikavälin finanssipoliittinen kehys
MT	riskinä, ettei säännöksiä noudateta	yleistavoite saavutettu vuonna 2013, julkisen talouden toimiin kohdistuu riskejä vuosina 2013/2014	ei sovelleta	edistynyt rajoitetusti*	edistynyt: julkisen talouden kehys; julkishallinnon tehokkuus (edelleen hyväksymis- ja täytäntöönpanoriskejä); terveydenhuolto (epätäydelliset tiedot) rajoitetut toimet: eläkejärjestelmä
NL	säännösten mukainen, ei marginaalia	julkisen talouden toimet toteutettu vuosina 2013/2014	ei sovelleta	edistynyt jonkin verran*	edistynyt: julkisen talouden kehys; asuntomarkkinat (aikaisempien uudistusten täytäntöönpano) rajoitetut toimet: eläkejärjestelmä; verohyvytykset ja vähennykset
AT	pitkälti säännösten mukainen	liiallisen alijäämän kestävä korjaaminen vuonna 2013	keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta poiketaan jonkin verran	edistynyt jonkin verran	edistynyt: eläkejärjestelmä; työmarkkinat rajoitetut toimet: eläke-etuuskien liittäminen elinajanodotteen muutoksiin; eläkeiän yhdenmukaistaminen
SI	säännösten mukainen, ei marginaalia	julkisen talouden toimet toteutettu vuosina 2013/2014	ei sovelleta	edistynyt rajoitetusti*	edistynyt: verojärjestelmä; julkisen talouden kehys; pitkäaikaishoito rajoitetut toimet: eläkejärjestelmä
SK	pitkälti säännösten mukainen	kestävään korjaamiseen kohdistuu riskejä vuonna 2014; julkisen talouden toimet toteutettu	sopeuttamisuralta kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta poiketaan jonkin verran	edistynyt rajoitetusti	edistynyt: verojärjestelmä (veronkanto) rajoitetut toimet: eläkejärjestelmä; veropoliittikka; terveydenhuolto; talousarviosäännöt
FI	riskinä, ettei säännöksiä noudateta	ei sovelleta	keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta poiketaan merkittävästi, 60 prosentin viitearvo ylittyy vuonna 2014	edistynyt jonkin verran	edistynyt: julkisen sektorin tehokkuus; kuntasektorin rahoitus; eläkeuudistus

LIITE 2: MAKROTALouden EPÄTASAPAINOJA KOSKEVA MENETTELY

2.1 Yhteenvedo makrotalouden epätasapainoja koskevan menettelyn soveltamisen tuloksista

	Varoitusmekanismia koskevien kertomusten päätelmät	Päätelmät perusteellisen tarkastelun jälkeen			Huomautuksia	
		Epätasapainot	joista liiallisia epätasapainoja			
			Komission mielestä	Komission suositukset neuvoston hyväksyttäväksi		Neuvoston hyväksymät
2012	<p><i>Perusteellinen tarkastelu 12 jäsenvaltiosta: BE, BG, DK, ES, FR, IT, CY, HU, SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Perusteellista tarkastelua ei tarvita (ei epätasapainoja) 11 jäsenvaltiosta: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Ohjelmamaat (4): EL, IE, PT, RO.</i></p>	Kaikki jäsenvaltiot (12), joista laadittiin perusteellinen tarkastelu.	Ei.	Ei.	Ei.	<p>Kyproksen ja Espanjan tapauksessa menettelyn oli lähellä (komissio arvioi molempien maiden epätasapainojen olevan erittäin vakavia). Koska molemmat maat pyysivät rahoitustukea (joskin erityyppistä) pian tämän jälkeen, jälkikäteen voidaan katsoa, että liiallinen epätasapaino olisi pitänyt todeta.</p> <p>Komissio arvioi Ranskan, Italian, Unkarin ja Slovenian epätasapainojen olevan vakavia.</p>
2013	<p><i>Perusteellinen tarkastelu 14 jäsenvaltiosta: BE, BG, DK, ES, FR, IT, HU, CY, MT (uusi), NL (uusi), SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Perusteellista tarkastelua ei tarvita (ei epätasapainoja) 9 jäsenvaltiosta: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Ohjelmamaat (5): EL, IE, PT, RO, ja pian varoitusmekanismia koskevan kertomuksen julkaisun jälkeen: CY.</i></p> <p><i>Espanjaa ei katsottu ohjelmamaaksi sen sopeutusohjelman ja rahoitustuen</i></p>	Kaikki jäsenvaltiot (13), joista laadittiin perusteellinen tarkastelu.	ES, SI.	Ei.	Ei.	<p>Kyproksesta ei laadittu perusteellista tarkastelua, koska rahoitustukea koskeva sopimus tehtiin varoitusmekanismia koskevan kertomuksen ja perusteellisten tarkastelujen julkistamisen välillä.</p> <p>Komissio arvioi Ranskan, Italian ja Unkarin epätasapainojen edellyttävän määrätietoisia politiikkatoimia.</p> <p>Vaikka Sloveniassa ja Italiassa todettiin liiallinen epätasapaino vuonna 2013, makrotalouden epätasapainoja koskevan menettelyn korjaavaa osiota ei käytetty kansallisissa uudistusohjelmissa ja</p>

	alakohtaisen luonteen vuoksi.					vakaushjelmissä esitettyjen politiikkatoimien laadun vuoksi. Sen sijaan komissio aloitti näiden kahden jäsenvaltion epävirallisen erityisseurannan ja varasi itselleen mahdollisuuden käynnistää korjaava osio myöhemmin.
2014	<p><i>Perusteellinen tarkastelu 17 jäsenvaltiosta: BE, BG, DE (uusi), DK, IE (uusi, sopeutusohjelman onnistuneen loppuun saattamisen ja vakiomenettelyihin palaamisen jälkeen), ES, FR, HR (uusi, liittymisen jälkeen), IT, LU (uusi), HU, MT, NL, SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Perusteellista tarkastelua ei tarvita (ei epätasapainoa): 7 jäsenvaltiota: CZ, EE, LV, LT, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Ohjelmamaat (4): EL, CY, PT, RO</i></p>	Kaikki jäsenvaltiot, joista laadittiin perusteellinen tarkastelu, paitsi DK, MT ja LU, joissa ei todettu epätasapainoa (14).	IT, HR, SI.	Ei.	Ei.	<p>Komissio arvioi Irlannin, Espanjan, Ranskan, Italian ja Unkarin epätasapainojen edellyttävän määrätietoisia politiikkatoimia.</p> <p>Monia toimia toteutettiin ensimmäistä kertaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> -- menettelyn ”vakavuustason” muuttuminen Espanjan tapauksessa liiallisesta epätasapainosta epätasapainoon. -- epätasapainoja ei perusteellisten tarkastelujen pohjalta todettu kolmessa tapauksessa (DK, LU, MT). -- perusteellinen tarkastelu laadittiin ensimmäistä kertaa erittäin suuren vaihtotaseen ylijäämän vuoksi (Saksa) -- entinen ohjelmamaa (Irlanti) palasi makrotalouden epätasapainoja koskevaan menettelyyn. <p>Kuten vuonna 2013, korjaavaa osiota ei aloitettu, koska komissio katsoi, että kansallisissa uudistusohjelmissä ja vakaush- ja kasvuo-ohjelmissä esitetyt toimenpiteet olivat riittävän määrätietoisia. Sen sijaan komissio ilmoitti käynnistävänsä toimenpiteiden täytäntöönpanoa koskevan erityisvalvonnan niin Italian, Kroatian ja Slovenian (liiallinen epätasapaino) kuin Irlannin ja Espanjan (ohjelman jälkeinen valvonta) sekä Ranskan osalta.</p>

2.2 Vuosien 2012–2014 kierroksilla havaittujen epätasapainojen ja liiallisten epätasapainojen luonne

	Vuosi	Epätasapainon luonne
BE	2012	<i>Epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitykseen on hyödykkeiden ulkoisen kilpailukyvn ja velkaantuneisuuden (varsinkin suuren julkisen velan) osalta kiinnitettävä enemmän huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitykseen on hyödykkeiden ulkoisen kilpailukyvn ja velkaantuneisuuden osalta edelleen syytä kiinnittää huomiota ottaen huomioon mittavan julkisen velan vaikutukset reaalityalouteen.
	2014	<i>Epätasapaino:</i> Hyödykkeiden ulkoiseen kilpailukykyyn on edelleen syytä kiinnittää huomiota, sillä jatkuva heikkeneminen uhkasi makrotalouden vakautta.
BG	2012	<i>Epätasapaino:</i> Ulkomaiseen velkaantuneisuuteen ja makrotalouden kehitykseen, joka liittyy yritysten velkavivun purkamiseen ja työmarkkinoiden sopeutusprosessiin, on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Velkavivun purkamisen vaikutukseen yrityssectorilla ja ulkoisten rahoitusasemien, kilpailukyvn ja työmarkkinoiden jatkuvaan sopeutukseen on kiinnitettävä edelleen huomiota.
	2014	<i>Epätasapaino:</i> Erityisesti työmarkkinoiden pitkittynyt sopeutus edellyttää toimenpiteitä, kun taas ulkoisen rahoitusaseman korjaaminen ja yritysten velkaantumisen vähentäminen etenevät hyvin.
DK	2012	<i>Epätasapaino:</i> Tiettyyn makrotalouden kehitykseen, varsinkin maan ulkoisen kilpailukyvn taustalla oleviin tekijöihin ja kotitalouksien velkaantuneisuuteen liittyviin mahdollisiin riskeihin, on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Asuntomarkkinoilla jatkuvaan sopeutukseen, kotitalouksien ja yksityisen sektorin huomattavaan velkaantuneisuuteen ja ulkoisen kilpailukyvn vetureihin on kiinnitettävä edelleen huomiota.
	2014	<i>Ei enää makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä tarkoitettua epätasapainoa:</i> Asuntomarkkinoiden sopeutus ja yksityisen sektorin huomattavan velan vaikutukset reaalityalouteen ja finanssisektorin vakauteen näyttävät olevan hallinnassa. Nämä seikat, samoin kuin ulkoisen kilpailukyvn veturit, edellyttävät kuitenkin jatkuvaa seurantaa
DE	2014	<i>Epätasapaino:</i> Vaihtotase on ollut jatkuvasti huomattavan ylijäämäinen, mikä kertoo vahvasta kilpailukyvyvystä, mutta samaan aikaan suuri osa säästöistä on investoitu ulkomaille. Se on myös merkki siitä, että kotimainen kysyntä on jäänyt vaimeaksi ja että talouden resursseja ei välttämättä ole kohdennettu tehokkaasti. Vaikka vaihtotaseen ylijäämiin ei liity samanlaisia riskejä kuin suuriin alijäämiin, Saksan vaihtotaseen ylijäämän suuruutta ja pysyvyyttä on syytä seurata tiiviisti. Erityisesti Saksan talouden suuruusluokka huomioon ottaen on erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää sekä maan omaan talouteen että euroalueeseen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä.
IE	2014	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Finanssisektorin kehitys, yksityisen ja julkisen sektorin velkaantuneisuus, ja siihen liittyen ulkoisen brutto- ja nettovelan määrä sekä työmarkkinoiden tilanne merkitsevät, että riskejä on edelleen olemassa.
ES	2012	<i>Erittäin vakava epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitys, varsinkin yksityisen sektorin suureen velkataakkaan, voimakkaasti negatiiviseen ulkoiseen rahoitusasemaan ja finanssialaan liittyvä kehitys, johon on vaikuttanut asuntomarkkinoiden kehitys, edellyttää tarkkaa seurantaa ja kiireellistä talouspoliittista huomiota, jotta voidaan välttää kielteiset vaikutukset talouden sekä talous- ja rahaliiton toimintaan.

	2013	<i>Liiallinen epätasapaino:</i> Kasvun ja rahoitusvakauden vaarana on edelleen hyvin suuri kotimaisen ja ulkomaisen velan määrä. Määrätietoiset EU:n tasolla ja Espanjassa toteutetut politiikkatoimet ovat johtaneet näkyvään virtojen sopeutukseen, rahoituskustannusten alenemiseen ja välittömien riskien pienemiseen.
	2014	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Viime vuonna liiallisiksi todettujen epätasapainojen sopeutus on edennyt selvästi monessa suhteessa, ja paluu positiiviseen kasvuun on vähentänyt riskejä. Epätasapainojen, erityisesti kotimaisen ja ulkomaisen velan, suuruus ja niiden keskinäinen riippuvuus merkitsee, että riskejä on edelleen olemassa. Komissio jatkaa neuvoston Espanjalle EU-ohjausjakson yhteydessä suosittamien toimenpiteiden erityisseurantaa ja raportoi siitä säännöllisesti neuvostolle ja euroryhmälle. Seuranta perustuu ohjelman jälkeiseen valvontaan.
FR	2012	<i>Vakava epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitykseen on viennin ja kilpailukyvyn osalta kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Kauppataaseen ja kilpailukyvyn heikkenemiseen, johon sekä kustannustekijät että muut tekijät vaikuttavat, on kiinnitettävä edelleen huomiota tilanteessa, jossa ulkoinen rahoitusasema heikkenee ja julkinen velka on huomattava. Erityisesti Ranskan talouden koon huomioon ottaen tarve toteuttaa toimia, joilla pienennetään maan talouteen ja talous- ja rahaliiton toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä, on erityisen huomattava.
	2014	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Toimenpiteiden toteuttamisessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti kauppataaseen ja kilpailukyvyn heikkenemiseen sekä julkisen sektorin merkittävän velkaantumisen vaikutuksiin. Erityisesti Ranskan talouden suuruusluokka huomioon ottaen on erityisen tärkeää toteuttaa määrätietoisia toimia, joilla voidaan pienentää sekä maan omaan talouteen että euroalueeseen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä. Koska toimenpiteiden tarve mainittiin jo vuoden 2013 perusteellisessa tarkastelussa, komissio käynnistää neuvoston Ranskalle EU-ohjausjakson yhteydessä suosittamien toimenpiteiden erityisseurannan ja raportoi siitä säännöllisesti neuvostolle ja euroryhmälle.
HR	2014	<i>Liiallinen epätasapaino:</i> Huomattavasta ulkomaanvelasta, heikentyvästä vientimenestyksestä, erittäin velkaantuneista yrityksistä ja nopeasti kasvavasta julkisesta velasta johtuvat heikkoudet edellyttävät politiikkatoimia toimintaympäristössä, jossa kasvu on hidasta ja sopeutumiskyky heikko .
IT	2012	<i>Vakava epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitykseen on vientimenestyksen osalta kiinnitettävä huomiota, koska Italian ulkoinen kilpailukyky on heikentynyt euron käyttöönoton jälkeen. Julkisen velan suuren määrän vuoksi kasvupotentiaalinen lisääminen olisi asetettava etusijalle, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Vaimean kasvun ympäristössä muun muassa vientimenestyksen ja sen taustalla olevaan kilpailukyvyn heikkenemiseen sekä mittavaan julkiseen velkaantuneisuuteen on kiinnitettävä edelleen huomiota laajassa uudistusohjelmassa, jotta voidaan erityisesti Italian talouden koon huomioon ottaen pienentää Italian talouteen ja talous- ja rahaliiton toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä.
	2014	<i>Liiallinen epätasapaino:</i> Kiireelliset toimenpiteet ovat tarpeen erittäin suuren julkisen velan ja heikon ulkoisen kilpailukyvyn vaikutusten vuoksi; molempien taustalla on viime kädessä pitkään hyvin heikkona pysytellyt tuottavuuden kasvu. Erityisesti Italian talouden suuruusluokka huomioon ottaen on erityisen tärkeää toteuttaa määrätietoisia toimia, joilla voidaan pienentää sekä maan omaan talouteen että euroalueeseen kohdistuvien haittavaikutusten riskiä.
CY	2012	<i>Erittäin vakava epätasapaino:</i> Vaihtotaseessa, julkisessa taloudessa ja finanssisektorilla näkyvä makrotalouden kehitys edellyttää tarkkaa seurantaa ja kiireellistä talouspoliittista huomiota, jotta voidaan välttää kielteiset vaikutukset talouden sekä talous- ja rahaliiton toimintaan.
HU	2012	<i>Vakava epätasapaino:</i> Tiettyyn makrotalouden kehitykseen, kuten voimakkaasti negatiiviseen ulkomaiseen nettovarallisuuteen ja julkiseen velkaan, on kiinnitettävä erittäin tarkkaa huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten suurta riskiä voidaan pienentää.

	2013	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Käynnissä olevaan erittäin negatiivisen ulkomaisen nettovarallisuusaseman sopeutukseen, joka perustuu pitkälti yksityisen sektorin velkavivun purkamiseen, on tilanteessa, jossa julkinen velka on mittava ja liiketoimintaympäristö heikko, edelleen syytä kiinnittää tiiviisti huomiota, jotta voidaan vähentää huomattavaa talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä.
	2014	<i>Epätasapainoja, jotka edellyttävät erityisseurantaa ja määrätietoisia politiikkatoimia:</i> Käynnissä olevaan erittäin negatiivisen ulkomaisen nettovarallisuusaseman sopeutukseen sekä julkisen ja yksityisen sektorin huomattavaan velkaantuneisuuteen on tilanteessa, jossa finanssisektori on heikko ja vientimenestys heikkenee edelleen, syytä kiinnittää tiiviisti huomiota, jotta voidaan vähentää talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten huomattavaa riskiä.
LU	2014	<i>Ei makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä tarkoitettua epätasapainoa:</i> Haasteet johtuvat tehokkaaseen finanssisektoriin perustuvasta kasvumallista, ja finanssisektori on selviytynyt kriisistä hyvin. Teollisuuden kilpailukyvyyn heikkenemiseen, asuntomarkkinoiden kehitykseen ja yksityisen sektorin huomattavaan velkaantuneisuuteen on kuitenkin kiinnitettävä jatkuvaa huomiota.
MT	2013	<i>Epätasapainoja:</i> Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyteen on kiinnitettävä huomiota. Erittäin laaja rahoitussektori ja erityisesti kotimaahan suuntautuneiden pankkien ja kiinteistömarkkinoiden välinen vahva yhteys on haaste rahoitusvakaudelle, ja ne syytä edellyttävät jatkuvaa seurantaa.
	2014	<i>Ei enää makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä tarkoitettua epätasapainoa:</i> Vaikka velkaantuneisuus on edelleen korkealla tasolla, yksityisen ja julkisen sektorin velkaan liittyvät kestävyysriskit ja finanssisektorin vakaus vaikuttavat kohtuullisilta. Ne edellyttävät kuitenkin jatkuvaa seurantaa.
NL	2013	<i>Epätasapainoja:</i> Yksityisen sektorin velkaa ja velkavivun purkamispaineita koskevaan makrotalouden kehitykseen, johon liittyvät myös jäljellä olevat tehottomuustekijät asuntomarkkinoilla, on kiinnitettävä huomiota. Vaikka suuri vaihtotaseen ylijäämä ei aiheuta samanlaisia riskejä kuin suuret alijäämät, komissio aikoo edelleen seurata vaihtotaseen kehitystä Alankomaissa.
	2014	<i>Epätasapainoja:</i> Yksityisen sektorin velkaa ja velkavivun purkamispaineita koskevaan makrotalouden kehitykseen, johon liittyvät jäljellä olevat tehottomuustekijät asuntomarkkinoilla, on kiinnitettävä huomiota. Vaikka suuri vaihtotaseen ylijäämä ei aiheuta samanlaisia riskejä kuin suuret alijäämät, ja se liittyy osittain tarpeeseen vähentää velkaa, komissio seuraa vaihtotaseen kehitystä Alankomaissa EU-ohjausjakson yhteydessä.
SI	2012	<i>Vakava epätasapaino:</i> Makrotalouden kehitys, joka liittyy yritysten velkavivun purkamiseen ja pankkialan vakauteen, sekä ulkoisen kilpailukyvyyn epäsuotuisa mutta vähemmän uhkaava kehitys edellyttävät tarkkaa seurantaa, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten suurta riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Liiallinen epätasapaino:</i> Tähän asti yksityisen ja julkisen velan määrä on ollut tulostaulun varoituskyvyn alapuolella, ja myös ulkomaisen nettovelan määrä on suhteellisen vähäinen. Talouden kielteisen kehityskulun nopeutuessa riski, joka rahoitussektorin vakaudelle aiheutuu yritysten velkaantuneisuudesta ja velkavivun purkamisesta sekä sektorin tiiviistä yhteydestä valtion velan määrään, on merkittävä. Näitä riskejä lisää työ- ja pääomamarkkinoiden rajoitettu sopeutuskyky sekä valtio-omistukseen painottuva talouden rakenne. Poliittikkaa koskevien epävarmuusjaksojen ja uudistusten oikeudellisten esteiden vuoksi Slovenia ei ole voinut puuttua epätasapainoihin asianmukaisesti eikä parantaa sopeutuskykyään, mikä on lisännyt sen haavoittuvuutta, kun valtion rahoituspaineet ovat lisääntyneet.
	2014	<i>Liiallinen epätasapaino:</i> Slovenian epätasapainot ovat kuluneen vuoden aikana purkautuneet makrotalouden sopeutuksen ja määrätietoisten politiikkatoimien ansiosta. Vielä tarvitaan kuitenkin mittavia korjaavia toimenpiteitä, mikä tarkoittaa, että merkittäviä riskejä on edelleen olemassa. Komissio jatkaa neuvoston Slovenialle EU-ohjausjakson yhteydessä suosittamien toimenpiteiden erityisseurantaa ja raportoi siitä säännöllisesti neuvostolle ja euroryhmälle.

FI	2012	<i>Epätasapaino:</i> Kilpailukykyyn liittyvään makrotalouden kehitykseen on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Vaihtotaseen huomattavaan heikkenemiseen ja heikkoon vientimenestykseen, jonka taustalla on teollisuuden rakennemuutos, sekä kustannuskilpailukyvyyn ja reaalisien kilpailukyvyyn osatekijöihin on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota.
	2014	<i>Epätasapaino:</i> Viime vuosien heikkoon vientimenestykseen, jonka taustalla on teollisuuden rakennemuutos, sekä kustannuskilpailukyvyyn ja reaalisien kilpailukyvyyn osatekijöihin, on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota.
SE	2012	<i>Epätasapaino:</i> Yksityisen sektorin velkaa ja asuntomarkkinoita koskevaan makrotalouden kehitykseen on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Yksityisen sektorin velkaa ja sen vähentämistä koskevaan makrotalouden kehitykseen, johon liittyvät jäljellä olevat tehottomuudet asuntomarkkinoilla, on edelleen kiinnitettävä huomiota. Vaikka suuri vaihtotaseen ylijäämä ei aiheuta samanlaisia riskejä kuin muiden maiden suuret alijäämät, komissio aikoo edelleen seurata Ruotsin vaihtotaseen kehitystä.
	2014	<i>Epätasapaino:</i> Kotitalouksien velkaantumiskehitykseen, johon liittyy asuntomarkkinoiden tehottomuustekijöitä, on edelleen syytä kiinnittää huomiota. Vaikka suuri vaihtotaseen ylijäämä ei aiheuta samanlaisia riskejä kuin suuret alijäämät, ja se liittyy osittain tarpeeseen vähentää velkaa, komissio seuraa Ruotsin vaihtotaseen kehitystä eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.
UK	2012	<i>Epätasapaino:</i> Makrotalouden kehityksessä on syytä kiinnittää huomiota kotitalouksien velkaantuneisuuteen ja asuntomarkkinoihin samoin kuin epäsuotuisaan mutta vähemmän uhkaavaan ulkoisen kilpailukyvyyn kehitykseen, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutuksen riskiä voidaan pienentää.
	2013	<i>Epätasapaino:</i> Makrotalouden kehityksessä on edelleen syytä kiinnittää huomiota kotitalouksien velkaan, joka liittyy asuntovelan suureen määrään ja asuntomarkkinoiden luonteeseen, ja ulkoisen kilpailukyvyyn epäsuotuisaan kehitykseen erityisesti tavaraviennin ja tuottavuuden heikon kasvun osalta.
	2014	<i>Epätasapaino:</i> Edelleen on syytä kiinnittää huomiota kotitalouksien velkaan, joka liittyy asuntovelan suureen määrään ja asuntomarkkinoiden rakenteellisiin ominaispiirteisiin, sekä vientimarkkinaosuuksien epäsuotuisaan kehitykseen.

2.3 Makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä sovellettavat kriteerit

Komissio on tarkastellut seuraavia kriteereitä pannessaan menettelyä täytäntöön. Epätasapaino on *ensinnäkin* tiiviisti yhteydessä *kestävyyden* käsitteeseen. Jos suuntaus tai tilanne ei ole kestävä, siihen liittyy aina äkillisten korjausliikkeiden riskejä. Tällaisia suuntauksia voivat olla kilpailukyvyn heikkeneminen, joka voi vaarantaa vilkkaan talouden toimeliaisuuden ja korkean työllisyyden, tai luotto- ja varallisuushintojen kuplat, joita markkinat eivät korjaa virheellisten odotusten vuoksi. Kestävyys ei kuitenkaan liity pelkästään pitkän ajan kuluessa kumuloituvii rakenteellisiin heikkouksiin. Kyseessä voivat olla myös rahoitussektorin heikkoudet, jotka tulevat esiin tietyissä olosuhteissa (ulkoisten häiriöiden, sisäisten tapahtumien tai rahoitussektorin kansalliseen sääntelyyn liittyvien ongelmien seurauksena) ja saattavat nopeasti vaarantaa rahoitusmarkkinoiden vakauden ja levitä koko talouteen. Äkillisiä ja vahingollisia korjausliikkeitä voi tapahtua, kun maa menettää pääsyn rahoitusmarkkinoille tai sen rahoituskapasiteetti heikkenee. *Toiseksi* epätasapainoon voi liittyä *talouden resurssien vakavasti vääristynyt kohdentaminen*. Näin tapahtuu esimerkiksi kun rahoitusvirrat maan sisällä tai yli rajojen johtavat yhden sektorin liialliseen laajentumiseen. Tämä voi itsessään olla kestävä, mikä on tullut esille esimerkiksi rakennussektorin tai julkisen sektorin laajentuessa liian suureksi. Piirre otetaan huomioon kestävyysarvioinnissa siten, että epätasapainon käsitteeseen otetaan mukaan tilanteet, jotka voivat olla sinänsä taloudellisesti kestäviä, mutta joiden sosiaaliset ja taloudelliset kustannukset ovat suuret. Tällainen on esimerkiksi jatkuvasti suuri *vaihtotaseen ylijäämä*. Vaikka ylijäämä ei herätä kysymyksiä maan ulkoisesta kestävydestä,¹⁴ se saattaa olla oire talouden resurssien vinoutuneesta kohdentamisesta avoimeen sektoriin, kysynnän puutteesta ja investointien riittämättömyydestä, mikä haittaa pääoman muodostusta ja kahlitsee keskipitkän aikavälin kasvupotentiaalia. *Kolmanneksi* makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä tarkoitettujen epätasapainot *aiheuttavat haitallisia heijastusvaikutuksia* kumppaneille.¹⁵ Heijastusvaikutukset eivät edusta epätasapainoa sinänsä, mutta ne pahentavat muita epätasapainotiloja, esimerkiksi vaihtotaseen suurta ali- tai ylijäämää. Komissio on käytännössä pyrkinyt arvioimaan makrotalouden riskiä (ja tarkastellut sekä epäsuotuisan kehityksen todennäköisyyttä että vaikutusta kunkin maan, EU:n ja euroalueen kasvuun, työllisyyteen ja rahoitusvakauteen) ottaen huomioon *erityistilanteen* ja *dynamiikan* sekä toteutetut *toimet*.

¹⁴ Ks. COM(2013) 790.

¹⁵ Ks. *Quarterly Report on the Euro Area*, 2013, 2 ja 3.